LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos auditorių rūmams Į 2026-02-17 Nr. 1.9-S0125

Susipažinti:
Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

DĖL ATSAKYMO PATEIKIMO

Finansų ministerija išnagrinėjo Jūsų paklausimą, gautą 2026 m. vasario 17 d. raštu Nr. 1.9-S0125, kuriuo teiraujatės dėl pelno nesiekiančių juridinių asmenų įsigyjamų programavimo paslaugų išlaidų finansinės apskaitos reglamentavimo.

Primename, kad pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, nepriskiriami viešojo sektoriaus subjektams, (toliau – PNS) apskaitą tvarko vadovaudamiesi Pelno nesiekiančių juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 (toliau – Taisyklės). Pagal Taisyklių:

- 28 punktą, paties PNS sukurtas turtas nematerialiuoju turtu nepripažįstamas;
- 21 punktą, nematerialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas PNS apskaitoje, jei atitinka nematerialiojo turto sąvoką ir visus pripažinimo kriterijus[1];
- 20 punktą, jeigu Taisyklėse nereglamentuotos nuostatos, būtinos PNS ūkinėms operacijoms užregistruoti, ir finansinės ataskaitos teisingai neparodo PNS turto, nuosavo kapitalo, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir sąnaudų, PNS gali pasirinkti taikyti Lietuvos finansinės atskaitomybės standartus, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus arba tarptautinius apskaitos standartus (toliau kartu – kitus apskaitos standartus) ir apie tai nurodyti aiškinamajame rašte.

Atsakydami į klausimą **dėl programavimo paslaugų finansinės apskaitos**, manome, kad tais atvejais, kai:

- PNS programinės įrangos nekuria savo resursais (pavyzdžiui, darbuotojų darbo laiku), o įsigyja pagal sudarytą paslaugų sutartį, laikoma, kad turtą kuria ne jis pats, o kuria paslaugų teikėjas. Pažymėtina, kad tokiu atveju turėtų būti taikomas Taisyklių 21 punktas ir, jeigu įsigytas turtas atitinka nematerialiojo turto sąvoką ir visus pripažinimo kriterijus, toks turtas pripažįstamas nematerialiuoju turtu;
- PNS darbuotojai patys sukuria kompiuterines programas, žaidimus, programėles ar pan., laikoma, kad turtą kuria jis pats. Pažymėtina, kad tokiu atveju turėtų būti taikomas Taisyklių 28 punktas ir sukurtas turtas nematerialiuoju turtu nepripažįstamas.

[1] 1. Pelno nesiekiantis juridinis asmuo pagrįstai tikisi ateityje gauti iš turto ekonominės naudos. Ekonominę naudą, gaunamą iš nematerialiojo turto ateinančiais laikotarpiais, galima pagrįsti galimybe vykdyti pelno nesiekiančio juridinio asmens veiklą, pajamų padidėjimu arba galimybe teikti daugiau ar geresnės kokybės paslaugų, išlaidų sumažėjimu ar kita nauda, gaunama iš pelno nesiekiančio juridinio asmens naudojamo nematerialiojo turto;

2. Turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina gali būti patikimai įvertinta ir atskirta nuo kito turto;

3. Pelno nesiekiantis juridinis asmuo turi visas šias su turtu susijusias teises: turtą valdyti, naudoti ir juo disponuoti arba apriboti teisę juo naudotis kitiems. Galimybė turtą valdyti, naudoti ir juo disponuoti ir jo teikiama ekonominė nauda gali priklausyti nuo juridinių teisių į tą turtą atsiradimo arba nuo jų pasikeitimo.

Biudžetinė įstaiga
Lukiškių g. 2, 01108 Vilnius
Tel. +370 5 239 0000
El. p. finmin@finmin.lt
https://finmin.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288601650

Pažymime, kad tiek pelno siekiantys subjektai, tiek viešojo sektoriaus subjektai savo kuriamą nematerialųjį turtą apskaito kitaip (turto kūrimo išlaidas suskirsto į tyrimo ir plėtros išlaidas, tyrimo išlaidas pripažįsta sąnaudomis, o plėtros darbų išlaidas pripažįsta nematerialiojo turto pasigaminimo savikaina ir ją amortizuoja per sukurto turto naudingą tarnavimo laiką). Paaiškiname, kad toks reguliavimas buvo priimtas siekiant paprastinti reikalavimus, skirtus PNS finansinei apskaitai, manant, kad didžiajai jų daliai galėtų būti sudėtinga teisingai suskirstyti išlaidas į tyrimo ir plėtros išlaidas bei teisingai priskirti konkrečias išlaidas nematerialiojo turto savikainai.

Pažymime, kad tuo atveju, jei Taisyklių nuostatų nepakanka siekiant teisingai parodyti sukurtą nematerialųjį turtą, PNS gali pasirinkti taikyti kitus apskaitos standartus (pavyzdžiui, 13-ąjį verslo apskaitos standartą „Nematerialusis turtas“ ar 13-ąjį viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartą „Nematerialusis turtas“), apie tai nurodydamas finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte. Manome, kad galiojanti tvarka užtikrina reikiamą lankstumą – siūlomas paprastas modelis, o sudėtingus projektus vykdančiam PNS palikta teisė pačiam nusistatyti apskaitos politiką, vadovaujantis kitų apskaitos standartų logika.

Papildomai informuojame, kad Finansų ministerija, siekdama tobulinti PNS finansinės apskaitos reglamentavimą ir įvertinusi praktinius taikymo aspektus, planuoja derinti 44-ojo Lietuvos finansinės atskaitomybės standarto „Pelno nesiekiančių juridinių asmenų finansinė atskaitomybė“ projektą. Siekiant užtikrinti metodinį vientisumą ir priimti optimalius sprendimus, parengti standarto pakeitimo projektai bus teikiami derinti suinteresuotoms institucijoms, o Lietuvos auditorių rūmus ir kitus socialinius partnerius numatome aktyviai įtraukti į derinimo procesus.

Vaida Čivaitė, tel. +370 6 698 5209, el. p. vaida.civaite@finmin.lt